

NYT OM MILJØ & UDVIKLING

September 2007 • Nr. 48

92-gruppen – Forum for Bæredygtig Udvikling er et samarbejde mellem 20 danske miljø- og udviklingsorganisationer.

92-gruppen arbejder for fremme af en bæredygtig udvikling i verden.

WWF-Canon / Zeb Hogan

Indhold

Miljøet er i centrum hos Ny Alliance	1	Hvordan parrer man elefanter?	7
Klima: Rige lande løber fra løfter	2	Kampen om Nordpolen	8
Hvor svært kan det være?	3	Tilpasning til klimaforandringer – det bliver dyrt!	9
Få penge til klima på finansloven	4	Dansk Social Forum: En anden verden er mulig	10
Danmark – langt fra bæredygtighed	4	Klimakaravanen er støvnet ud	10
EU's uacceptable forhandlingsmetoder.....	5	ARRANGEMENTER.....	12
Kvalitetssikring af bistanden – 1 ren procent	6		
Ingen grøn skattereform denne gang.....	7		

Miljøet er i centrum hos Ny Alliance

Af Gitte Seeberg, medlem af Europa-Parlamentet, Ny Alliance

I Ny Alliance ønsker vi et mere bæredygtigt samfund, hvor der i langt højere grad satses på miljø, natur og klima. Og nationale tiltag skal i højere grad spille sammen med et mere forpligtende internationalt samarbejde, hvor også udviklingspolitikken tænkes ind.

“I Ny Alliance vil vi gøre Danmark til et af de mest bæredygtige samfund i verden. Vores forslag er ambitiøse, men ikke urealistiske”

Det samfund vi har bygget op over de sidste 100 år er ikke bæredygtigt. Vi udleder sta-

dig for store mængder af drivhusgas, for meget kvælstof og forurener med tungmetaller og kemikalier, så mennesker og dyr bliver syge.

I Ny Alliance vil vi gøre Danmark til et af de mest bæredygtige samfund i verden. Vores forslag er ambitiøse, men ikke urealistiske. Vi vil blandt andet sikre en mere miljøvenlig brug af biler ved at omlægge bilafgifterne og indføre roadpricing. Vi vil i langt højere grad satse på vedvarende energi blandt andet ved, at det offentlige skal yde tilskud til solvarmeanlæg og til solceller i eksisterende bygninger, og i al nybyggeri skal det være obligatorisk. Vi vil også etablere havnationalparker for at styrke biodiversiteten, ligesom vi kender det fra fx Skotland og Kenya. Og vi mener, at landbruget skal spille en mere central rolle. Kvælstofudledningen skal reduceres ved brug af ny teknologi, og der skal iværksættes en gennemgribende undersøgelse af svinefarmenes bæredygtighed.

“Derfor foreslår vi, at der etableres en klimafond - CLIMAID, som skal hjælpe udviklingslandene med klimatilpasninger”

Den forstærkede miljøindsats skal også følges internationalt. I Danmark har vi for eksempel påtaget os en ambitiøs forpligtelse for at reducere CO₂-udledningen, men vi kan sagtens gøre mere. Og internationalt må vi udvise lederskab, for der er brug for en langt større indsats fra især lande som USA, Kina og Indien, hvis vi skal løse problemet om klimaforandringer.

Vi mener også, at miljø og udviklingspolitikken hænger tæt sammen. I mange fattige lande skaber klimaforandringerne så store problemer for landbruget og kystområderne, at det truer de fremskridt, der sker. Her er det nødvendigt med en større indsats for at sikre flere og mere bæredygtige tiltag. Derfor foreslår vi, at der etableres en klimafond - CLIMAID, som skal hjælpe udviklingslandene med klimatilpasninger, så de bygger dæmninger eller finder nye afgrøder, der kan klare de højere temperaturer.

Et mere bæredygtigt samfund ligger os meget på hjertet i Ny Alliance. Gennem en ambitiøs indsats på det nationale samt det internationale niveau, vil vi være med til at højne niveauet for vores miljø, natur og klima samt for udviklingen i de fattige lande.

Klima: Rige lande løber fra løfter

Af John Nordbo, klimamedarbejder WWF Verdensnaturfonden

Stort klimamøde i Wien viser, at der blandt de fattige lande er stigende opbakning til at få gang i forhandlinger, som kan føre til en ny omfattende klimaafnede i 2009 i København. Men EU mangler venner blandt de rige lande.

I august mødtes op mod 1.000 klimadiplomater i Wien. Formålet var at forberede partskonferencen i FN's klimakonvention på Bali i december. Et spændende spørgsmål på mødet var, om det ville få nogen betydning, at de store rige landes statschefer på G8-mødet i juni bakkede op om at nå en afnede på mødet i København i 2009.

“blandt de rige lande står EU temmelig isoleret”

Men der var ikke spor at finde efter G8-beslutningen i indlæggene fra USA, Japan, Canada og Rusland, som er de fire ikke-EU lande i G8. De arbejder ikke for, at der på mødet i Bali vil blive truffet beslutning om at indlede intensive forhandlinger frem mod mødet i København. Det blev tværtimod med forskelligt ordvalg betonet fra disse lande, at beslutningsgrundlaget endnu ikke var komplet, og at der var brug for at lave nye analyser – kort sagt at trække tiden ud. Heller ikke Australien og New Zealand er

på banen, så blandt de rige lande står EU temmelig isoleret.

”det er de rige lande, som har skabt klimaproblemet, [...] så de må først vise deres vilje til at reducere udslippet af drivhusgasser”

Til gengæld kunne EU notere stigende tilslutning fra en række u-lande. Mange lande fra Latinamerika og Afrika understregede, at der er brug for realitetsforhandlinger frem for snak, men Kina og Indien er stadig

skeptiske. De peger på, at det er de rige lande, som har skabt klimaproblemet, hvorfor de først må vise deres vilje til at reducere udslippet af drivhusgasser.

De to asiatiske stormagter lagde vægt på, at de har behov for overførsel af Vestens teknologi for selv at begrænse udledningerne af kuldioxid. Men desværre er der ikke noget, der tyder på, at der i EU foregår noget arbejde, som har til formål at kunne imødekomme de to lande.

Hvor svært kan det være?

Af Martin Lidegaard, energjordfører for Det Radikale Venstre

Det er godt nok mange pæne billeder, vi efterhånden har set fra Grønland. Statsministeren i sælskindspels med kommissionsformanden. Statsministeren i sælskindspels med Merchel. Miljøministeren med afrikanere. Miljøministeren med amerikanere. Problemet er, at vi ser alt for lidt af det, der foregår bag statsministeren og miljøministeren. De smeltende ismasser og den manglende indsats på dansk grund.

”Derfor er det næsten ikke til at bære, at det skal være så svært med de energiforhandlinger”

Alt er som bekendt gået i stå i Danmark, fra udbygning af vedvarende energi til energibesparelser. Tænk hvilken forskel Danmark kunne gøre, hvis vi viste resten af verden, at vi rent faktisk kan halvere vores CO₂-udslip uden at bo i jordhuler og spise kål hele vinteren. Eksemplets magt er fantastisk. Læg dertil, at vi ville få et kæmpe forspring rent teknologisk og erhvervsmæssigt.

Derfor er det næsten ikke til at bære, at det skal være så svært med de energiforhandlinger. Før sommerferien brugte den samlede opposition timer, dage og uger på linie efter linie at hente indrømmelser hjem fra regeringen. Vi nåede faktisk pænt langt,

men det gik så langsomt, at vi ikke blev færdige og nu starter forhandlingerne så igen.

”Alt er som bekendt gået i stå i Danmark, fra udbygning af vedvarende energi til energibesparelser”

Det er med et meget splittet sind, jeg går ind til de forhandlinger. På den ene side er jeg stærkt fristet til at sige, at regeringen kan ryge og rejse. Lad os tage et valg på det her tema, hvor vi tydeligvis har befolkningen med os, og lad os så lave en ordentlig energipolitik efter et valg. På den anden side er det noget møg at lave energipolitik med snævre flertal. Investeringerne rækker meget langt ud i fremtiden, og en zig-zag kurs vil være ødelæggende for investeringerne i ren teknologi. Tager man saglighedens briller på, er der derfor meget der taler for at komme halvvejen med et bredt flertal frem for at lægge dansk energipolitik i hænderne på Dansk Folkeparti.

Derfor håber jeg faktisk, at vi kan få rykke regeringen det sidste stykke, som kræves for at få et forlig. Det er måske ikke det bedste for oppositionen. Men det er det bedste for klimaet.

Få penge til klima på finansloven

Af Claus Knudsen, assisterende koordinator for 92-gruppen

Regeringens forslag til finanslov indeholder overraskende få penge til regeringens ellers højt profilerede klimaindsats. Det mest fremadrettede initiativ i finansloven er et tilskud på 15 mio. kr. til energieffektive varmepumper i private husholdninger.

”Der er ikke sat penge af på finansloven til forberedelserne af klimatopmødet i 2009”

Udover tilskuddene til varmepumper er klimainitiativerne i finansloven fokuseret på køb af CO₂-reduktioner i udlandet. Således er der afsat 50 mio. kr. ekstra til klimaprojekter i udlandet (udover de fastlagte 200 mio. kr.) og 450 mio. kr. til eventuel dækning af dansk forpligtelse i CO₂-kvotdirektivet, hvis Danmark ikke kompenseres for ’basisårsproblemet’.

Problemet med ’basisåret’ er, at Danmark har forpligtet sig til at reducere udslippet af drivhusgasser med 21 procent i forhold til 1990, hvor vi havde en relativ stor import af vandkraftstrøm fra Sverige og Norge. Regeringen har gennem længere tid forsøgt at få kompensation for denne import, der giver

reduktionsforpligtelser på fem millioner ton CO₂ årligt i perioden 2008-2012.

Hvis Danmark ikke kompenseres i den venterende sag om basisårsproblemet vil de 450 mio. kr. blive brugt på køb af CO₂-kvoter og ikke til reduktion af CO₂-udledningen i Danmark. Med andre ord bliver det nødvendigt at købe kvoter i udlandet, fordi der ikke tids nok er blevet investeret mere i energibesparelser og vedvarende energi herhjemme.

”enten skal de ansatte i Udenrigs- og Miljøministeriet løbe hurtigere eller også må der skæres”

Der er ikke sat penge af på finansloven til forberedelserne af klimatopmødet i 2009. Ganske vist reserveres der 35 mio. kr. under Finansministeriet, men disse er kun til ekstraordinære udgifter. Udgangspunktet er, at midlerne til forberedelse af klimatopmødet, skal komme fra den eksisterende ramme. Det vil sige, at enten skal de ansatte i Udenrigs- og Miljøministeriet løbe hurtigere eller også må der skæres i de normale aktiviteter – herunder den generelle miljøindsats.

Danmark – langt fra bæredygtighed

Af Troels Dam Christensen, koordinator for 92-gruppen

Miljøministeriet er ved at revidere Danmarks nationale strategi for bæredygtighed fra 2002. Og det er der brug for, for Danmark er meget langt fra at være bæredygtig. Desværre er der, at dømme efter Miljøministeriets debatoplæg, ikke noget der tyder på, at den nye strategi vil bringe Danmark afgørende frem mod bæredygtighed.

Det udsendte debatoplæg er mest en oplistning af eksisterende tiltag, uden den nødvendige strategiske og offensive tilgang. Man får nærmest indtryk af, at med lidt

små-justeringer, er Danmark bæredygtig. Sådan er det desværre langt fra. Danmark er blandt de mest ressourceforbrugende og CO₂ udspyende lande i verden, og vi optager en langt større del af klodens miljømæssige råderum, end der er plads til per verdensborger. Denne erkendelse burde være udgangspunktet i bæredygtighedsstrategien.

”Miljøministeriets debatoplæg [...] tyder [...] ikke på, at den nye strategi vil bringe Danmark afgørende frem mod bæredygtighed”

Et af de største problemer i debatoplægget er, at det fokuserer meget snævert på miljøsektoren. Således er der meget langt til den brede bæredygtighedstilgang som Brundtland-kommissionen anbefalede, hvor alle betydende sektorer i samfundet inddrages. Symptomatisk for dette, er det miljøministeren og ikke statsministeren, der skriver under på det udsendte debatoplæg. Hvis bæredygtighedsstrategien reelt skal bringe Danmark frem mod bæredygtighed, må den omfatte hele det danske samfund.

Debatoplægget inkluderer heller ikke i tilstrækkelig grad, de globale udfordringer vi står overfor. Med globaliseringen forbruger vi i stigende grad varer og produkter fra udlandet. Dermed flytter vores miljøbelastning og ressourceforbrug ud. Med mindre vi tager medansvar for dette ”globale fodaftryk”, er vi ikke på vej mod bæredygtighed.

”Hvis bæredygtighedsstrategien reelt skal bringe Danmark frem mod bæredygtighed, må den omfatte hele det danske samfund”

Ligeledes står det til med Danmarks indsats for fattigdomsbekæmpelse, bæredygtig udvikling i ulandene, og den nødvendige folkeoplysende og -inddragende indsats i Danmark. Det udsendte debatoplæg er langt fra, hvad der er nødvendigt.

Bæredygtighedsstrategien burde være den strategi, der er med til at bringe Danmark afgørende i retning af bæredygtighed, i stedet ser den endnu engang ud til at blive krusninger på overfladen.

92-gruppens høringsvar på regeringens debatoplæg kan ses på www.92grp.dk

EU's uacceptable forhandlingsmetoder

Af Henrik Bang Andersen, kampagnemedarbejder i IBIS

I dag er der mindre end fire måneder tilbage af forhandlingsforløbet om de økonomiske partnerskabsaftaler (EPA) mellem EU og 76 tidligere kolonier (AVS-landene). Der er stadig stor uenighed om aftalernes indhold, derfor bruger EU nu forhandlingsmetoder, som er passende for en simpel bølge.

Med EPA-aftalerne fremsætter EU et vidtgående krav om store liberaliseringer af AVS-landenes markeder. Dermed overhører man klare advarsler og bekymringer fra AVS-landene, som mener, at mere markedsadgang for europæiske varer vil blive katastrofal for udviklingen i landene. Dels betyder afviklingen af told voldsomme tab af indtægter for AVS-landenes statskasser, og dels risikerer lokale AVS-virksomheder at blive udkonkurreret.

”EU [...] bruger [...] nu forhandlingsmetoder, som er passende for en simpel bølge”

Ifølge en rapport, udgivet i maj måned af ActionAid, CAFOD, Christian Aid, Tearfund og Traidcraft, bruger EU nu bistandsmidlerne som pressionsmiddel overfor afrikanske lande for at sikre et resultat i EPA-forhandlingerne inden deadline den 31. december.

”landene i Stillehavsregionen har modtaget klare trusler om reduktioner i bistandsmidler”

Rapporten dokumenterer nemlig, at EU har meldt ud, at udbetalingen af bistand under det 10. europæiske udviklingsbanksprogram (EDF) vil være afhængig af, hvor stor en del af EU's EPA-aftaler landene er villige til at gå med på.

Også landene i Stillehavsregionen har modtaget klare trusler om reduktioner i bistandsmidler. Ifølge de new zealandske medier har EU konsekvent afvist stillehavsfor-

handlernes forslag til en EPA, som ifølge landene selv kan være med til at sikre udvikling. I stedet truer EU med at skære 48 procent af EDF-midlerne, såfremt man ikke underskriver EU's forslag til en EPA inden årets udgang.

Denne udvikling i forhandlingerne står i skarp kontrast til det udviklingsfremmende fokus beskrevet i Cotonou Partnerskabsaftalen (2000-2020) om "partnerskab", "ejerskab" og "fattigdomsbekæmpelse i henhold

til AVS-landenes integration i verdensøkonomien". Derfor deltager flere danske organisationer i den globale aktionsdag for retfærdige EPA-aftaler, som afholdes på forhandlingernes femårsdag torsdag d. 27. september.

Information om aktionsdagen: Henrik Bang Andersen mail ha@ibis.dk, eller se på: www.epa2007.org

Kvalitetssikring af bistanden – 1 ren procent

Af Nils Brøgger Jakobsen, Mellempfolkeligt Samvirke

Ny Alliance har meldt sig til gruppen af partier, som ønsker at dansk bistand igen skal op på 1 procent af BNI. I Mellempfolkeligt Samvirke mener vi dog ikke, at det er tilstrækkeligt blot at øge procentsatsen. Det afgørende er, hvad procenten bruges til.

"gældseftergivelse ikke kommer en eneste fattig til gode, da pengene reelt blot flyttes fra et dansk ministerium til et andet"

Dansk bistand er de seneste år blevet udhulet ved, at alt for mange budgetlinier er blevet skubbet ind i den samlede opgørelse af bistanden. OCED har formuleret de såkaldte DAC-kriterier, for hvad der må medregnes som værende bistand. DAC-kriterierne er dog blevet kritiseret for at være for bredt definerede, så alt for meget kan medregnes, og der kan sættes spørgsmålstegn ved, om det fremmer fattigdomsbekæmpelse.

Spørgsmålet om hvorvidt gældseftergivelse kan medregnes som bistand, er en del af denne diskussion, og har fyldt en del i den danske debat. Gældseftergivelse kan ifølge DAC-kriterierne medregnes som bistand, til trods for, som nogle vil hævde, at gældsef-

tergivelse ikke kommer en eneste fattig til gode, da pengene reelt blot flyttes fra et dansk ministerium til et andet.

"det er [...] ikke [...] tilstrækkeligt blot at øge procentsatsen. Det afgørende er, hvad procenten bruges til."

For at give et værktøj som i højere grad end DAC kan kvalitetssikre dansk bistand, er "1 ren procent" blevet diskuteret. 1 ren procent vil betyde, at bistanden igen sættes op til 1 procent af BNI, og at det samtidigt sikres, at bistandsmidler ikke bruges på gældseftergivelse, modtagelse af flygtninge, militære aktiviteter, dele af privatsektorstøtten, CO2 kvoter og andet som ikke direkte har en fattigdomsreducerende effekt. Hvis dansk bistand opgøres efter denne målestok frem for efter DAC-kriterierne, skønnes det, at et sted mellem 10 og 20 procent af den nuværende bistand ikke længere vil kunne kvalificere som bistand. Med denne kvalitetssikring vil man undgå udhulning af bistanden, og dansk bistand vil måske igen blive et internationalt flagskib.

Ingen grøn skattereform denne gang

Af Christian Ege, formand for Det Økologiske Råd

Da regeringens fremlagde sit skatteudspil, lagde den vægt på, at de foreslåede skattelettelser var fuldt finansierede, og man fremhævede en regulering af energiafgifterne som den vigtigste finansieringskilde. Der var på det tidspunkt tale om skattelettelser på 10,5 mia. kr./år. I det endelige forlig med Dansk Folkeparti blev det reduceret til 9,5 mia. Men det er, især de første år, en meget lille del af finansieringen af sænkning af personskatterne, som vil komme fra øgede grønne afgifter. Der bliver blot tale om at indføre en indeksregulering, som svarer til den regulering, der blev foretaget i SR-regeringens tid, men som VK-regeringen afskaffede i 2001. Der er ikke engang tale om at genoprette energiafgifterne på det niveau, som de ville have været, hvis reguleringen var blevet fortsat efter 2001.

”Elafgiften [...] vil næste år [...] forhøjes med 1 øres forhøjelse. Det er ikke noget, der kan forventes at få nogen adfærdsændrende effekt”

Det øgede provenu fra energiafgifterne som følge af forliget er anslået til cirka 600 mio. kr. i 2008, stigende til cirka 4 mia. kr. i løbet af 8 år.

Elafgiften er i dag på 57,6 øre/kWt. En indeksregulering vil næste år betyde i størrelsesordenen 1 øres forhøjelse. Det er ikke noget, der kan forventes at få nogen adfærdsændrende effekt. Men det er da et fremskridt i forhold til den nuværende situation, hvor værdien af de grønne afgifter udhules år for år.

Hvis Danmark skal leve op til internationale forpligtelser og igen blive et foregangsland på miljø- og klimapolitikken, skal der imidlertid tages langt mere vidtgående initiativer. Det kunne være en grøn skattereform, med overflytning af en væsentlig del af beskatningen fra arbejdsindtægt til skat på forurening og brug af fossil energi. I så fald skal det sikres, at de lavere indkomstgrupper får fuld kompensation for de øgede grønne afgifter.

Se yderligere Det Økologiske Råds publikation ”Afgiftsreform og energibesparelser”:
http://www.ecocouncil.dk/download/060512_afgiftshaefte.pdf

DØR har også netop lavet forslag til en grøn omlægning af ejendomsskatten, se
http://www.ecocouncil.dk/arkiv/2007/groen_ejendomsvaerdiskat.html

Hvordan parrer man elefanter?

Af Tove Maria Ryding, formand i Nepenthes

Regnskovsødelæggelserne skal stoppes nu! Det er forhandlerne i klimakonventionen og biodiversitetskonventionen enige om, og emnet er højt på dagsordenen begge steder. Det burde jo være godt for regnskoven, at alle vil redde den, men desværre bliver det ofte noget rod, når to forskellige redningshold render rundt i samme brændende bygning.

”I biodiversitetskonventionen vil man redde økosystemer, imens klimakonventionen vil sikre skoven som drivhusgaslager”

For de to redningshold har fået forskellige instrukser og snakker dårligt sammen. I biodiversitetskonventionen vil man redde økosystemer, imens klimakonventionen vil

sikre skoven som drivhusgaslager. Og skovforhandlinger er i sig selv en glasbutik at rende rundt i, på grund af de mange forskellige interesser der er på spil – f.eks. naturinteresser, oprindelige og lokale befolkningers interesser samt en lang række økonomiske interesser. Faren er nu, at den ene konvention laver en aftale, som forværrer forhandlingsituationen for den anden.

Politikerne holder skåltaler om behovet for sammenhæng i skovpolitikken, og i sommers blev spørgsmålet bragt op i både klimakonventionen og i biodiversitetskonventionen. Men i praksis endte forhandlerne med at sidde og ryste på hovedet og hive sig i håret. For ét spørgsmål kunne de ikke besvare: ”HVORDAN får man to konventioner til at snakke sammen?”

”i praksis snakker sådanne folk sjældent sammen, på nær hvis de mødes for at slå om samme økonomiske ressourcer”

Problemet er, at hver enkelt konvention har udviklet sit eget sprog, kultur, juridisk

ramme og eget klientel af forhandlere. Man burde kunne løse problemet gennem national dialog mellem hvert lands ”biodiversitetsforhandler” og ”klimaforhandler”, men i praksis snakker sådanne folk sjældent sammen, på nær hvis de mødes for at slå om samme økonomiske ressourcer og politiske opmærksomhed.

Den nuværende situation bekræfter, at internationale konventioner er solitære dyr. De holder helst behørig afstand til hinandens territorier, men får de forvildet sig ind på samme område, er kollisioner svære at undgå.

For regnskovens skyld må vi håbe, at det ikke går, som man kan frygte, nemlig at de to konventioner støder pandeskallerne sammen, ryster forvirret på hovedet og derefter fortsætter ufortrødent i hver sin retning med en usammenhængende global skovpolitik til følge.

Kampen om Nordpolen

Af Anne-Marie Bjerg, arktisk medarbejder i WWF Verdensnaturfonden

Det Arktiske Hav, der hidtil har været dækket af et tykt lag havis, er så småt ved at blive mere tilgængeligt, og det har desværre fået nogle lande omkring havet – blandt andet Rusland og Canada – til at påberåbe sig rettighederne til naturressourcerne i undergrunden. Forskere mener nemlig, at der findes rige forekomster af olie, gas og mineraler.

”Det virker endnu mere grotesk, fordi det jo netop er olie og gas, der er hovedårsagerne til den globale opvarmning”

WWF mener det er et uklædeligt kapløb, de pågældende lande har kastet sig ud i. Det virker endnu mere grotesk, fordi det jo netop er olie og gas, der er hovedårsagerne til den globale opvarmning. Hvis man virkelig

fik fat i disse forekomster og brugte dem, ville den globale opvarmning tage endnu mere fart.

”I stedet for et kapløb om naturressourcer er der behov for en international, juridisk bindende Arktisk Konvention”

Der er brug for et Arktis, der kan modstå opvarmningen, stabilisere klimaet og vænne sig til de nye forhold, som de uundgåelige klimaforandringer allerede byder på. I stedet for et kapløb om naturressourcer er der behov for en international, juridisk bindende Arktisk Konvention, der styrer udviklingen i hele Arktis.

WWF's forslag om en Arktisk Konvention har desværre ikke fået den store opbakning i

landene omkring Nordpolen. Tværtimod har flere landes regeringer udtrykt skepsis over mulighederne for at nå til enighed om en tekst, der i praksis vil virke som et moratorium på udnyttelsen af mulige ressourcer.

I Danmark har SF gjort forslaget til sit, mens regeringspartierne og Dansk Folke-

parti har afvist forslaget som upraktisk og urealistisk.

Modstanden vil dog ikke få WWF til at opgive sit ærinde, og planen er at fremsætte forslaget i bl.a. Arktisk Råd ved førstkomende lejlighed. Verden har ikke brug for en øgning af CO₂-udledningen. Tværtimod.

Tilpasning til klimaforandringer – det bliver dyrt!

Af Claus Knudsen, assisterende koordinator for 92-gruppen

Engelske Oxfam udgav op til G8-mødet i juni 2007 en rapport ”Adapting to Climate Change” om ulandenenes problemer med tilpasning til klimaforandringerne. Rapporten påviser, at der årligt skal bruges mindst 50 mia. \$, til ulandenenes klimatilpasningsprogrammer. Dette skal ses i lyset af, at verdens rigeste lande i juni 2007 havde forpligtet sig give engangsbetøbet 182 mio. \$ gennem den globale miljøfond (GEF), hvilket svarer til mindre end 0,5 procent af de nødvendige midler.

”USA, EU, Japan, Canada og Australien [...] bør [...] bidrage med over 95 procent af de nødvendige udgifter til ulandene”

Ud fra princippet om, at forureneren bør betale, er et af de centrale formål med Oxfam’s rapport at anskueliggøre, hvor stor en del af udgifterne på 50 mia. \$ verdens rigeste lande bør have ansvaret for. Og budskabet er slående. Ud fra en gennemgang af den historiske udledning af drivhusgasser, bør USA, EU, Japan, Canada og Australien bidrage med over 95 procent af de nødvendige udgifter til ulandenenes klimatilpasningsprogrammer.

Den nuværende praksis blandt verdens rige lande er, at bruge den eksisterende udviklingsbistand til at finansiere ulandenenes kli-

matilpasning, men i Oxfam-rapporten argumenteres der klart for, at de rige landes bidrag skal være additionelle i forhold til den eksisterende fattigdomsbekæmpende udviklingsbistand. Hvis ikke bidragene til klimatilpasningen bliver additionelle, vil der reelt ske en reduktion i den fattigdomsbekæmpende udviklingsbistand. En udviklingsbistand som stadig befinder sig langt fra målet på 0,7 procent af BNI i verdens rige lande.

”klimatilpasning [...] er ikke alene løsningen på de problemer klimaforandringerne medfører”

Oxfam-rapportens budskab er imidlertid også, at klimatilpasning ikke alene er løsningen på de problemer klimaforandringerne medfører. En global temperaturstigning på mere end 2 grader celsius, vil have uoverskuelige miljømæssige konsekvenser i specielt ulandene, og udgangspunktet for Oxfam-rapporten er derfor, at der fra 2015 skal ske en reduktion i den globale udledning af drivhusgasser. En udledning som verdens rigeste lande, stadig har langt den største andel i.

Rapporten fra Oxfam kan findes på:

http://www.oxfam.org.uk/resources/policy/climate_change/bp104_climate_change.html

Dansk Social Forum: En anden verden er mulig

Niels Johan Juhl-Nielsen, aktivist, Mellemløst Samvirke

Det fjerde danske Social Forum finder sted i Kulturstaldene (Halmtorvet, København) i dagene 28.-30. september 2007. En lang række græsrodsorganisationer og NGO'er går her sammen om et program med foredrag, workshops, udstillinger, musik og film. Det sker under overskriften "En anden verden er mulig"

"Her skulle aktivister og intellektuelle mødes i et "open space" [...]for at styrke demokratiet"

Danmarks Sociale Forum er en del af en mangfoldig international bevægelse, som arbejder for en retfærdig verden og mod den nyliberalistiske økonomi og politik, som dominerer i verden i dag. Danmarks Sociale Forum er en dansk aflægger af World Social Forum.

Ideen om afholdelse af Social Forum opstod efter WTO Ministermødet i Seattle i 1999, hvor brasilianske aktivister mødte op på redaktionen af franske Le Monde diplomatique og foreslog et World Social Forum afholdt årligt i forbindelse med og som en parallel til World Economic Forum. Her skulle aktivister og intellektuelle mødes i et "open space" til fælles fordybelse og bl.a. for at styrke demokratiet på alle niveauer af verdenssamfundet.

Siden har ideen om "social forum" spredt sig til alle dele af verden på såvel lande, regionalt som kontinentalt niveau. I juni afholdtes det første US Social Forum i Atlanta.

"Siden har ideen om "social forum" spredt sig til alle dele af verden"

I Europa er det besluttet - efter afholdelse af Social Forum i Firenze, Paris, London og Athen - at det næste European Social Forum skal afholdes i Øresundsregionen med hovedaktiviteterne i Malmö. Det vil ske i dagene 18.-21. september 2008. Arrangementet vil blive søgt organiseret som et fælles nordisk indslag i den europæiske social forum bevægelse. Ikke mindst set i lyset af afholdelse af FN Klimakonferencen i december 2009 i København, må besøg af et stort antal aktivister i Øresundsregionen i september 2008 vække interesse i kredse langt ud over de traditionelt besøgende på Social Forum.

Yderligere information (herunder programmet) findes på www.socialforum.dk

Klimakaravanen er stævnet ud

Af Pernille Fournais, Danmarks Naturfredningsforening

Mange frygter klimaforandringerne. Børn og unge er på samme tid både storforbrugere af energi og voldsomt bekymrede for den globale opvarmning. Klimakaravanen skal hjælpe eleverne i de ældste klasser med at skabe forståelse og sammenhæng i de man-

ge informationer og samtidig sætte handlemuligheder og klimaforandringerne til debat – både hos de unge og i lokalsamfundet. Budskabet er klart i Klimakaravanen. Det er ikke for sent at engagere sig og handle, og

der er mange måder at handle på. Vi kan alle gøre en forskel.

Klimakaravanen består af:

- En klimabus med masser af hands-on undervisningsaktiviteter. Bussen besøger én skole i hver af landets kommuner i perioden august 2007 til november 2008. Bussen startede sin tur den 15. august 2007 i Århus.
- www.klimakaravanen.dk er en virtuel Klimakaravane, hvor elever og lærere får et væld af muligheder for at lære, debattere, hente information og producere både film, hjemmesider og artikler om energi, miljø og klima.
- Soundslides med oplæg og historier om energi og klima, som også kan ses på www.klimakaravanen.dk

Debatmagasinet "Klimakaravanen – på vej mod en bedre fremtid". Alle skoler i Danmark har netop modtaget et eksemplar af debatmagasinet og kan gratis bestille både ekstra magasiner og en dvd med soundslides.

Projektet er støttet af Energisparepuljen. Som formanden Steen Gade siger: "Det er, som om vi har fortrængt, at danskerne er nogle af de største CO₂-forurenere i verden. Tiden er inde til at tale med større bogstaver, end vi har gjort før. Det er ikke et spørgsmål om at advare om, at ulven kommer – for ulven er her allerede."

Projektet er et resultat af et bredt samarbejde mellem Danmarks Naturfredningsforening, Friluftsrådet/Grønt Flag Grøn Skole, Center for Undervisningsmidler, JCVU Århus, Skolernes EnergiForum v. Organisationen for Vedvarende Energi, Deluca Film A/S, Elmuseet og Realisator.

Vidste du, at EU gør sparepærer dyrere?

Hvis alle europæere skiftede gammeldags glødelamper ud med elsparepærer kunne vi på årsbasis skåne atmosfæren for 23 millioner tons CO₂. Det er en betydelig mængde – langt mere end Danmark har påtaget sig at reducere udslippet af drivhusgasser. Alligevel sætter EU en kæp i hjulet for udskiftningen af de gamle elpærer.

Hvis sparepæren kommer fra Kina bliver den pålagt en særtold på op til 66 procent af prisen. Om kort tid skal EU's medlemslande beslutte, om særtolden skal fortsætte. Meget tyder på, at et flertal af landene vil sige ja. Den tyske producent af gammeldags glødelamper, Osram, har lobbyet kraftigt for en fortsættelse.

ARRANGEMENTER

Hver 2. tirsdag i måneden kl. 17.00-19.00. Nørrebro Bryghus, Ryesgade 3, 2200 København N.

Green Drinks i København

I over 180 byer verden over mødes folk med interesse for miljø til en månedlig uformel komsammen kaldet Green Drinks. Hensigten er at skabe netværk på tværs af NGO'er, industri, universiteter og andre med interesse for miljø, bæredygtighed og CSR. Mange mennesker har på denne måde udvekslet erfaringer, fundet jobs, skabt netværk, m.v.

Tilmelding modtages gerne: Greendrinks.cph@gmail.com

Yderligere oplysninger: Anders Knudsen, tlf: 2239 0103. Se mere på www.greendrinks.org.

21. - 23. september 2007
kl. 13.00-19.30

Zimbabwe Uncensored!

21. - 23. september 2007 kl. 13.00-19:30

Debatrække i København, Århus og Ålborg. Oplev politisk teater, kritiske journalister, kulturfolk og kunstnere fra Zimbabwe. Alt sammen i løbet af en eftermiddag. Arrangør: Mellempfolkeligt Samvirke og Center for Kultur og Udvikling
Alle er velkommen, gratis.

Sted: se nærmere oplysninger på www.ms.dk/kalender

Den 28.-30. september i Kulturstaldene ved Onkel Dannys Plads på Vesterbro

Danmarks Sociale Forum

Danmarks Sociale Forum er en årlig begivenhed hvor græsrodder af alle slags mødes, for i fællesskab at udfolde deres drømme og visioner for verden og hverdagen. Læs mere på: <http://www.socialforum.dk>

Fredag den 28. sep. Kl 16.00-18.00 på Danmarks Sociale Forum ved Onkel Dannys Plads på Vesterbro

Zimbabwe i går, i dag, i morgen

Andrew Moyse (Media Monitoring Project, Zimbabwe); Erik Fiil, fhv. ambassadør i Harare og Nairobi; Stig Jensen, lektor, Institut for Afrikastudier.

Arr.: Mellempfolkeligt Samvirke

Fredag den 28. sep. Kl. 21.00 – 23.00 på Danmarks Sociale Forum ved Onkel Dannys Plads på Vesterbro

Vil EUs økonomiske partnerskabsaftaler gavne de fattige lande?

Poul Nielson, tidligere udviklingsminister og EU Kommissær; Steen Folke, seniorforsker, MS og Udfordring Europa; Morten Nielsen, Sydafrika Kontakt; Kenneth Haar, ATTAC. Arr.: Mellempfolkeligt Samvirke, Ibis, ATTAC, Sydafrika Kontakt, Udfordring Europa

Lørdag den 29. sep. Kl. 16.30 -18.30 på Danmarks Sociale Forum ved Onkel Dannys Plads på Vesterbro

Kan Fair Trade blive en folkesag?

Judith Kyst, Max Havelaar Danmark; Daniel King, Danisco (taler på engelsk); Repræsentant for Københavns Kommune; Nils Brøgger, Mellempfolkeligt Samvirke

Arr.: Mellempfolkeligt Samvirke

Lørdag den 29. sep. Kl. 16.30 -18.30 på
Danmarks Sociale Forum ved Onkel
Dannys Plads på Vesterbro

Global demokratidag

En international alliance af organisationer planlægger en global demokratidag 18/10 med fokus på unges deltagelse. Planer og ideer diskuteres og videreudvikles.

Arr.: Mellempfolkeligt Samvirke

Lørdag den 29. sep. Kl. 19.30 -21.00 på
Danmarks Sociale Forum ved Onkel
Dannys Plads på Vesterbro

Danmarks nye Afrika-politik - et skridt i den rigtige retning?

Morten Nielsen, Sydafrika Kontakt; Chr. Friis Bach, Folkekirkens Nødhjælp; Henrik Dissing, Dansk Ornitologisk Forening; Gertrud Bjørning, Mellempfolkeligt Samvirke; Anders Stig Møller, U-landssekretariatet

Arr.: Programgruppen

Tirsdag den 2. oktober kl. 18.00 – 21.00
Ingeniørhuset, Kalvebod Brygge 31-33,
København

På vej mod Klimatopmøde i København i 2009

Ulandsfagligt Selskab under Ingeniørforeningen i Danmark, IDA, sætter til debat, hvad Danmark kan gøre i de næste to år frem til FN's klimakonference i København. Blandt talerne er leder af klimasekretariatet i Statsministeriet, departementsråd Bo Lidegaard og Pia Olsen, forkvinde for 92-gruppen og politisk koordinator i CARE.

Tilmelding på tlf. 33 18 48 18 eller på: www.ulandsfagligt.dk

Øko-kalenderen på Øko-info

Nyt om grønne og økologiske arrangementer fra hele landet på:
www.eco-info.dk

Redaktion

Dette nummer af nyhedsbrevet er redigeret af Troels Dam Christensen, Claus Knudsen, 92-gruppen og Constance Hegner, WWF Verdensnaturfonden.

Tidligere numre kan ses på

www.92grp.dk

Såfremt nyhedsbrevet ønskes afmeldt, sendes mail til c.hegner@wwf.dk

92-gruppen

c/o Danmarks
Naturfredningsforening
Masnedøgade 20
2100 København Ø
T 39 17 40 32
F 39 17 41 41
E 92-gruppen@dn.dk